

ПРИВАТНА БІБЛІОТЕКА
ОСИПА І АНАСТАЗИЇ КОЧАН
ЗДА

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК.

КИЇВСКА Х.

За жовтень 1900 року

Зміст десятої книжки,
за жовтень 1900 року.

РІЧНИК ТРЕТІЙ, ТОМ ДВНАЦЯТИЙ.

	Стор.
<i>Наш альбом.</i> Із поезій Одарки Романової (I—XI)	1—6
<i>Без пуття.</i> Оповідання по декадентському Івана Левіцького (далі)	7—28
<i>Похорони.</i> Нарис Сергія Ефремова	29—34
<i>Із галицьких образків Андрія Веретельника:</i>	
1. Шкода	35—38
2. Квіток	38—40
3. Батькова шапка	40—42
4. Пані	42—44
5. Або сиди, або плати	45—47
6. Школярі	47—49
<i>Перехресні стежки.</i> Повість Івана Франка (далі)	50—79
<i>Понад наші сили.</i> Драматичні картини Бернштерна Бернзона (I—II)	80—108
<i>Із студій і нарисів Марк Твайна.</i> I. Страховища німецької мови	109—120
<hr/>	
<i>По за межами можливого,</i> Ів. Франка	1—9
<i>До життєпису М. О. Дикарева,</i> Олександра Кониського (далі буде)	10—29
<i>Панько Омелькович Куліш.</i> Огляд його діяльності. Написав Осип Маковей (далі)	30—43
<i>Новини нашої літератури.</i> Тарас Бульба, нова перерібка М. Старицького. Г. Г—ди	44—49
<i>Друга руська артистична вистава у Львові,</i> М. Грушевського	50—54
<i>Хроніка і бібліографія</i>	55—68

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ
ВІСТНИК.

В И Д А Є

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК, МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ,
ДР. ІВАН ФРАНКО.

За редакцію відповідає: Володимир Гнатюк.

Річник III. Том XII.

У ЛЬВОВІ, 1900.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

не міг би числити на розповсюджене в Галичині вже хоч би задля своєї динкої,

з духом і потребами укр. мови незгідної правописи.

IV. Персоналія.

Некрологи. У Львові вмер у половині вересня Людвік Інлендер, один із найсвітліїших репрезентантів молодшого покоління Жидів, щирий приятель нашої народности, чоловік наскрізь чесний і з ширкою освітою. В 70-их роках належав до невеличкого кружка тих вільнодумців, що перші пристали до соціалістичних думок; у рр. 1880—81 разом з І. Франком працював над ширенем соціалістичних думок і загалом політичного та класового самопізнання серед львівських робітників і належав до організаторів перших робітницьких віч у Львові. В ту пору він широ цікавився також нашим літературним рухом, дав часть накладу на видане Франкової новелі «На дні», а в «Сьвітлі» була опублікована його гарна рецензия на перший том поезій Марії Конопніцкої. Разом з Франком і пок. Б. Червєнським він уложив також „Program socjalistów polskich i ruskich Galicyi wschodniej“, що був виданий у Женеві Ламанським з характерною «помилкою» — пропущенем слова «ruskich» і з ще характернішою потім поправкою — пропущенем також і слова «polski h». Покійний лишив прекрасну бібліотеку, багату особливо на книжки по сусп. економії.

I. Ф.

З серпня ховали в Москві Володимира Сергієвича Соловєва, славного російського філософа, що помер 31 липня. Син відомого російського історика, Володимир Соловєв народився на світ р. 1853, освіту побирав у московських університеті і опріч того слухав ще викладів богословія в духовній Академії в Москві. Р. 1875 він дістав степеня магістра філософії за працю «Кризис западной философии — против позитивистов» (СПетербург, 1875). Потім викладав філософію в Московським та Петербурським університетах. Р. 1880 дістав степеня доктора за працю «Критика отвлеченных начал» (Петербург, 1880), а в р. 1881 залишив професуру і цілком присвятив себе літературі. З дальших праць його визначають ся: «Оправданіе добра», «Исторія и будущее теократіи», «Национальный вопрос въ

Россіи», «L' idée russe» (Paris, 1888) і сила публіцистичних, філософських розправ та заміток в «Вѣстникѣ Европы», «Недѣль», «Вопросахъ философіи и психологіи», «Русской Мысли» та інших. Прихильник метафізики, Соловєв належить до напрямку Шеллінга та Гегеля, хоч деякі сторони його філософії розроблені цілком самостійно і оригінально і визначають ся глибоким критичним аналізом, широтою та оригінальністю думки і ясным світоглядом. В публіцистичних творах своїх він завжди виступав прихильником ідеї справедливости, гуманности, справедливого розв'язання національних питань (йому приписували прихильні до українства статі в «Руси», часописі Гайдебурова), релігійної толерантности. Опріч того Соловєв відомий ще як поет і беллетрист. Се був взагалі дужий широкий талант і його смерть — велика втрата для російської науки та письменства. На прикінці скажемо, що де-що з його творів перекладено також і на нашу мову (дивись в «Зорі» 1896 р. переклад д. Біликовського). С. Є.

Дня 14 серпня ст. ст. помер у Ризі один із визначніїших російських етнографів Павло Василевич Шейн. Він походив із жидівської родини і родився 1826 р. в Могилеві над Дніпром. Початкове вихованє його було шовіністично-жидівське і як би не припадкові обставини, житє його було би пішло в зовсім иньїм напрямі. Захорувавши на параліж рук і ніг, став шукати лікарської поради і вїїхав в тій цілі з батьком до Москви. Там пробув він у шпиталю цілі три роки. Зіткнувшись підчас хороби з незвичайно інтелігентними лікарями лютеранами, і зазнаюмившись при їх помочи з німецькою та російською літературою, він порішив ся покинути давнє своє окруженє, перейшов на лютеранство, а виздоровівши трохи, вступив до лютеранської школи в Москві, де тоді учив між иньїми також звітний літерат Ф. Б. Міллер. Під його проведом заплалв ся ще більше до науки, познайомив ся з тодішніми літературними кружками, особливо з Шевірьовим і Акса-

ковим, а доставши добре підготовлене, вступив у московський університет. По скінченню його пробував у різних домах як приватний учитель і тоді став придивляти ся народньому життю та записувати пісні, казки і т. и. Пізніше учителював у гімназіях, а кожду вільну хвилину з'уживав на записуване етнографічних матеріялів. Перший його збірник був надрукований Бодянським 1859 р. в «Чтеніях моск. общества исторіи і древностей». Збірник звернув відразу на нього увагу і викликав цілий ряд прихильних заміток. Заохочений тим, зачав він іще щиріше працювати, а наслідком того був цілий ряд його статей, розсіпаних по журналах, та окремих збірників

таких, як: «Русскія народныя пѣсни» ч. I. 1870 р. «Матеріали для изученія быта и языка русскаго населенія сѣверо-западнаго края», 1890 (коло 1.000 ст. друку) та «Великорусь въ своихъ пѣсняхъ, обрядахъ, вѣрованіяхъ и пр.». Надто полишив він багато рукописного матеріялу, якого виданем має занятися петербурзька Академія Наук. За ті праці дістав він від Академії, Географ. Товариства і інших цілий ряд вишних нагород. Енергію і працю Шейна належить тим більше подивляти, що він був ціле життя хоровитий таї до смерті ходив на кулях. Перед самою смертю надрукував він іще в одному петербурзькому дневнику статью про «Песване російської мови». В. Г.

V. З науки і штуки.

Участь Українців-Русинів у XIII міжнароднім конгресі лікарів у Парижі.

В днях від 2—9 серпня с. р. відбув ся в Парижі XIII-тий міжнародний конгрес лікарів. Національний український комітет, завязаний з рамени лікарської секції Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові з початком сего року візвав усіх лікарів Українців, щоб зголошували свій уділ в конгресі через названу секцію. Учасників зголосило ся 6-ох: двох Українців з Галичини: Др. В. Кобринський і Др. Т. Гвоздецький — двох австрійських Українців з поза Галичини: Др. Горбачевський, проф. лікарської хемії на чеськім університеті в Празі і Др. Е. Кобринський з Відня — один американський Українець з Чикаго — Др. В. Сіменович і Др. Шмігельський, що проживає у Франції. З російської України не зголосив ся ні один учасник. Як на Русь-Україну число дуже мале. Що з російської України не було лікарів зголошених до нашого народного комітету на се причина легко зрозуміла: страх перед російським урядом — тим більше, що й інші, більше упрівілеювані народности в Росії, як Поляки, Фінляндці, не вписані були на національну лісту, а тільки фігурували як російські лікарі. Що однак з австрійської України так мало поїхало учасників на се треба шукати причини в тім, що комітет, а найпаче секретаріят комітету, котрий організував проїздку до Парижа, перевів акцію за мало енергічно, а по части й байдужність самих укра-

їнсько-руських лікарів (у Галичині буде їх кількадесят).

Всіх членів конгресу начислено офіційально по над 6000; ділились вони на урядових репрезентантів держав і на представителів народностей. Перні виступали всюди офіційально як при повитанях у міністра просвіти і у президента республіки, так і на бенкетах устроюваних в честь учасників конгресу і при прощаню.

Представителі народностей не були офіційально витані — на велике здивуване всіх культурних людей, бож звісно, що на XII міжнароднім конгресі лікарським у Москві в р. 1897 всі председателі народних комітетів були особисто представлювані цареві. В друкованій на французькім язичі програмі конгресу не було поміщено українсько-руського національного комітету, хоч були там подані комітети майже всіх славянських народів. Вина того лежить певно по стороні секретаріяту нашого комітету, котрий не постарав ся заздальгід про те; тому останньому належить також приписати й се, що прибувши в Париж ми з початку не мали окремого місця для своїх зборів, підчас коли всі зголошені народи мали призначені для себе окремі салі в закладі Сорбонни, кожда салія з написом назви відповідної народности. Був вправді над комнатою з написом «Vohême» уміщений напис «Galicie», однак Поляки мали свою окрему кімнату з написом «Pologne». Ми побачивши таке, пішли до одного